

Beste lezer,

Als U dit leest, dan heeft U nummer 4 van HelleMonster ontvangen. Dat betekent, dat het eerste levensjaar van ons blad voorbij is. Wij van de redactie hebben onze uiterste best gedaan, om zoveel mogelijk variatie te brengen, in de verhalen, die wij van verschillende mensen ontvingen en die dan publiceerden.

Na een aarzelende start, waarbij de redactie het hele blad zelf moesten vullen, kwamen toch veel positieve reacties binnen en liep het aantal abonnees gestaag op, zo ook de verhalen, die de mensen instuurden, waarvoor onze oprechte dank. Wij hopen dan ook, dat deze trend zich in het tweede levensjaar van ons blad zal voortzetten en rekenen daarbij op Uw steun, want zonder abonnees en medewerking, is er geen blad HelleMonster.

Zo, dat waren pas officiële woorden vindt U niet? Nu komt de ware aard van dit bericht pas boven en ik zal dat in mijn eigen stijl op papier zetten.

Daar wij op non profit basis werken, kunnen wij de prijs van ons blad zo laag mogelijk houden. Iedereen heeft voor het afgelopen jaar het abonnementsgeld betaald, hetgeen ik persoonlijk in de schatkist deponeerde. Elke keer, als er weer een blad verstuurd was, betaalde ik dat uit die schatkist en nu is daar het moment, dat blad vier uit is en ik voor dit jaar de laatste kosten betaald heb. Ik heb de deksel van de kist geopend en trof daar slechts wat spinrag en een paar muizenkeutels aan. Met stoffer en blik heb ik alles aangeveegd en trof daar in de kieren slechts een paar overgebleven centimes aan. Een zeer schokkend beeld moet ik U zeggen, voor een schatbewaarder.

Daarom moet ik U met klem vragen, als U tenminste wilt, dat HelleMonster ook zijn tweede levensjaar in kan gaan, om Uw gulle bijdrage voor het jaar 2002 te willen storten op het bekende gironummer. Zet U het even op de kalender, dat U voor het eind van de week nog even een overschrijving op de post doet? Ik kan pas weer rustig slapen, als ik de bodem van de schatkist niet meer kan zien, door alle betaalde geldstukken.

Ik kan U aanraden, om het zeer zeker voor het eind van dit jaar te doen, anders moet U de sok leegmaken, naar de bank gaan en daar al dat oude geld omwisselen voor de nieuwe Euro, terwijl als U al betaald hebt, wij dat voor U doen. Scheelt U toch weer een ritje naar de bank, tenzij U meerdere sokken hebt natuurlijk, maar dat zijn onze zaken niet.

Toch nog een slecht bericht; de tarieven bij tante Post zijn verhoogd, zoals U gemerkt hebt en dus ontkomen wij daar ook niet aan. Ook de drukkerij heeft zijn prijzen verhoogd na dit jaar tot nu toe liefst vier keer een prijsverhoging voor papier te hebben moeten behappen, en deze heeft hij nog niet aan ons doorberekend. Wij vragen U minimaal fl. 26,40 voor het volgende jaar, omgerekend in euro's kom ik dan op 12,00 euro. (Gelieve dit niet te checken, want dan val ik door de mand, want ik heb het bedrag naar boven afgerond).

Mocht U helemaal niet uit Uw schommelstoel willen opstaan en gebruik maken van telebankieren, wilt U dan SVP Uw naam, call en adres meesturen, want anders komen wij in de ellende. Wij hebben met de verkoop van de VONKENBOER al een detective in moeten huren, om een aantal kooplustigen en trouw telebankierende betalende, op te laten sporen, want ze hadden alleen hun naam vermeld. Ik beloof U, dat wij de gage van de detective niet over de abonnees zullen spreiden.

U bij voorbaat dankend voor Uw gulle en snelle gave, verblijf ik met de meest vriendelijke groeten,

namens de gehele redactie,
Gerard/PA3AAE

HelleMonster

Modus Morse !

PA3GQF in ouderlijke boomgaard te Vlaardingen

Signalen uit de ether
en van
zingende draden

Redactie:

Monika Pouw-Arnold PA3FBF / NL1Ø416
Raadhuislaan 31
3641 EG Mijdrecht
Tel./ Fax: 0297 – 28.59.47 (24 uur)
E-Mail: Mel.Arnold@inter.NL.net

Cartoons: Maroeska van Veen en PA3ALM/Dick

Webmaster: <http://www.qsl.net/pa3aql>

Paul de Keizer PA3AQL
Distel 16
3191 RC Hoogvliet Rt.
Tel. : 010-4165462
E-Mail: pa3aql@qsl.net

Abonnementen:

Thea & Gerard Meijs PA3HBP & PA3AAE
Achterweg 18
3248 AA Melissant
Tel. : 0187 – 60.38.08
E-Mail: thea@tomaatnet.nl

Homepage: <http://www.qsl.net/pa3aql/hm>

Prijs :

“*HelleMonster*” verschijnt rond de seizoen wisseling,
dus 4 maal per jaar.

2001: f 18, -- / nr. 1 is gratis!
f 8,40 losse nummers

Overmaken naar giro 900.28.93

t.n.v. T. Meijs-Nijssen e/o
Achterweg 18
3248 AA Melissant

**Overname van artikelen na schriftelijke toestemming van de
auteur**

KOMT AL HET GOEDE UIT MIJDRECHT?

Was het de vorige keer de aankondiging van Monica/PA3FBB over het boek van Scheveningenradio, die voor de nodige opschudding en verwarring zorgde, thans bereikten ons berichten over plannen, om het boek "Vonkenboer" van Rinus Hellemons te laten herdrukken.

Dat is natuurlijk niet zo eenvoudig als het klinkt. Liggen de rechten bij de nabestaanden van Rinus, of liggen die bij de VERON, die het de eerste keer uitgaf? Monica heeft een aantal e-mails gestuurd en daaruit bleek, dat de rechten inderdaad bij de Veron liggen. Zij, de Veron, vonden het herdrukken van het boek een te riskante en te dure zaak, daar de Veron met betaalde krachten werkt, en hierdoor het boek te duur zou worden, naar schatting toch wel ongeveer 60 gulden. Wel kreeg Monica toestemming, om te proberen een drukker te vinden, die het zo goedkoop mogelijk kon uitvoeren, waarna de redactie van HelleMonster zelf voor de publiciteit en verzending van de boeken moest zorgen.

Dan rijst de vraag, is er wel behoefte aan de herdruk van het boek en hoeveel moeten we er laten drukken? Want het moet wel uit eigen zak betaald worden. Nou, we weten dat er vraag naar is, want op de website van Paul hebben al verschillende mensen een oproep gedaan, dat men het boek zocht.

Piet, de o.m. van Monica is toen naar de drukker van Hellemonster gegaan en heeft daar een aantal uren door gebracht, met de directeur van dat bedrijf en de man helemaal lekker gemaakt voor de enorme order die hem ten deel kon vallen. Maar..... de prijs moest en zou voor iedereen betaalbaar moeten zijn, anders ging Piet naar een andere drukker, om het daar te proberen.

Nou is de naam Hellemonster niet echt liefelijk te noemen, maar zie, we staan bij dat bedrijf heel goed aangeschreven, want de hoofdredactie in Mijdrecht blijkt altijd zeer snel van betalen te zijn, en dus kon Piet na vele bakken koffie en uren praten, terug keren, met de mededeling, dat het boek, bij afname van 150 stuks, tegen een absolute bodemprijs geleverd zou worden. Daarboven zouden dan nog de porto kosten komen, hetgeen geschat zou worden op ongeveer 6

gulden. Besloten werd, om de abonnees van Hellemonster slechts de helft van de porto kosten te laten betalen.

Zeg nu zelf eens mensen, dat is toch prachtig, U krijgt het boek gewoon op non profit basis thuis gestuurd.

Goed, de plannen waren er, maar nu de praktijk nog. De tijd dat men een boek opnieuw moet schrijven of overtypen ligt, in deze moderne tijd, al lang achter ons. Monica ging op verzoek van de drukker met haar eigen "Vonkenboer" zorgvuldig ingepakt naar het bedrijf en zag daar aangekomen, tot haar grote schrik dat het boek op chirurgische wijze blad voor blad werd ontleed. Ik schaam me te moeten opbiechten, dat ik een zwakke grijns op mijn gezicht niet helemaal kon onderdrukken, toen ik dit hoorde, want bij jouw vorige goede idee, begaf bij mij mijn pc het, weet je nog wel Monica? Hoe dit verder technisch bij de drukker in het werk gaat, dat weet ik niet, maar we kregen wel de verzekering, dat de boeken rond 22 juni klaar zouden liggen. Het bloedend hart van Monica, omtrent haar verminkte boek, is inmiddels alweer een beetje geheeld, want ze kreeg van Frans Hellemons de verzekering, dat zij van hem nog een origineel boek "Vonkenboer" kon krijgen als pleister op de wonde.

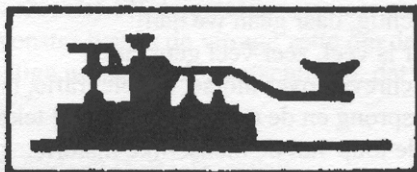
Inmiddels hebben we bekendheid gegeven aan het feit, dat "Vonkenboer" weer verkrijgbaar is en de lijst van aanvragers gaat toch sneller, dan wij verwacht hadden. Dus dit keer een goed idee uit Mijdrecht, Monica hartstikke leuk idee en we blijven open staan, voor nog meer leuke suggesties, die positief zijn voor Hellemonster.

Als U dit leest, is de zomer al weer haast voorbij en zijn we terug van campings of verre reizen. De herfst zal zich weer aan gaan kondigen, met regen en mistige dagen, dus moeten we de tijd weer meer binnenshuis gaan doorbrengen.

Lijkt mij een mooie gelegenheid, om al Uw radio verhalen, opgedaan in de vakantie, op schrift te stellen en eventueel met een foto van de was, die aan de antenne te drogen hangt, naar de redactie op te sturen, zodat wij allemaal kunnen genieten, van de prachtige resultaten, die de huidige wasmiddelen kunnen bereiken, witter dan wit. Als U dan naast een wit overhemd gaat staan en aan de XYL vraagt om van dit tafereel een foto te maken, dan kunnen wij zien, hoe bruin U bent geworden.

Hier werkt de computer gelukkig nog, mijn kaarten bakje is nog nooit van tafel gevallen, dus alles ligt nog op volgorde en ik heb tot nu toe de CHIPPENDALES buiten de deur kunnen houden.
Ik groet U vanuit mijn kleine huisje in dat kleine dorpje Melissant

73 Gerard/PA3AAE.

Recent CW Rounds

Sunday	10:00	MARAC	3.555
Monday	21:00	QNF	144.070
Thursday	20:30	NAFRAS	3.577
Free Net	24 h	HelleMonster	3.551

Randstad CW Net

Al jaren is de "Randstad CW Ronde", op woensdag avond om 19:00 op 144.125 MHz aan de gang. Op 24 mei 2000 draaide deze ronde precies voor de 1040-ste keer. Het was 20 jaar geleden dat Pieter, PA3BWA, zijn eerste CW Ronde begon als netleider. Een waar jubileum dus.

Uit het 2 meter CW Net is op 80 meter (3.532 kHz) ook een CW Ronde ontstaan op vrijdag morgen 10:15 uur. Dat Net was op 19 mei 2000 precies 8 jaar bezig en wordt meestal geleid door PA0UE.

After almost 21 years this Net has stopped on April 1, 2001.

Telegrafie

Een luimige beschouwing over de oorsprong van de telegrafie door zwartkijker PAØBFN/sk

Kom, aandachtige lezer van deze philippica, laten we even wel wezen. Voelt u zich wel?

Prachtig, daar gaan we dan!

Er is veel, zeer veel gepraat en geschreven over morse, de telegrafie, haar oorsprong en de communicatie met tekens in de loop van de menselijke historie.

We moeten dit met applaus begroeten, want wij bezondigen ons er regelmatig aan, in dit, uw geliefde tijdschrift.

Neem eens een beetje meer uitgebreid geschiedenisboek over de verre-berichtgeving ter hand en u zult lezen, dat telegrafie al zéér oud is.

Hiermede hebben we dan wederom zo'n ongenueanceerde uitdrukking op papier gezet, waartegen in zijn goede dagen PA3BWA nog zo uitdrukkelijk waarschuwde.

“Wat is oud?”

Ga d'r maar eens aan staan.

Zelfs onze goede Bertus Eensteen kon er het fijne niet over vertellen en redde zich met relativiteiten en coördinatensystemen.

Om echter op het zeer reële vlak te blijven, de meeste geschiedenisjongens, of, zoals Louise ze noemde: de meer professionele koffiedijkijkers, beginnen hun relaas doorgaans met de Perzen, Mesopotamiers of de Grieken.

Een enkeling, die wat grondiger te werk gaat, pakt de Chinezen erbij, want die schijnen nu eenmaal alles iets eerder gedaan te hebben.

Vandaar het grote aantal Chinezen.

Wat dat betreft spande meneer Drs. P.H.R. Treffers toch wel de kroon, door aan te tonen in MM nr. 3, dat de eerste telegrafist de Pythecantropos Erectus was.

Ik geloof best, dat de Grieken met fakkels op bergtoppen stonden te goochelen; de Indianen rooksignalen gaven aan Old Shatterhand en zijn collaborateur Winnetou. Ik geloof gráág, dat Napoleon met ballen

en manden op afgeknotte torens zijn troepen de nodige krijgsgeest probeerde bij te brengen en de overblijfselen van Pastoor Chappe kunnen we hier en daar nog zien.

Maar ik vraag u nu op de man af: “Vindt u dat nu werkelijk telegrafie?”

En mocht u antwoorden” “Ja, ja, dat vinden wij telegrafie!” dan vraag ik u: “Pleegde dan de overspelige huisvrouw in de boeken van Courths Mahler (zaliger nagedachtenis) óók telegrafie, wanneer ze een blauwe bloemenvaas voor het venster tussen de vitrage zette om de aansluitende, eveneens overspelige minnaars te waarschuwen, dat haar Heer en Gemaal thuis was?”

Vindt u van wel?

En de rode lampjes in de rosse buurten? Ook telegrafie?

Voelt u zich nog wel?

Toen men echt kon schrijven op afstand, toen begon de telegrafie!

Telegrafie begint bij Morse!

Telegrafie IS morse!

De taal-puriteinen en de luizenwurgers zullen mij op de oorspronkelijke betekenis van het woord telegrafie wijzen en de telex voor me neerzetten met de woorden: “Dit is ook verreschrijverij!”

Ik kan daar alleen maar op antwoorden: “U vergist zich!”

Dit is een historische onjuistheid!

Het woord telegrafie betekent allang niet alleen maar verreschrijven!

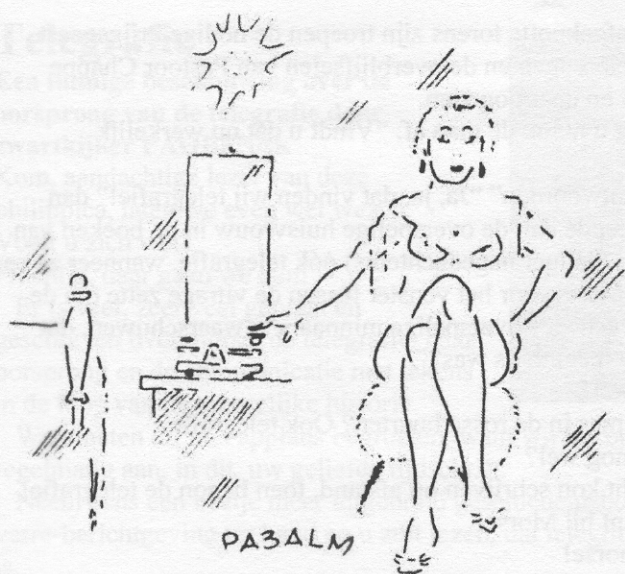
Het woord werd indertijd bij de presentatie door Morse alleen maar toegekend aan ZIJN ontdekking. Er was niets anders. Het woord betekende daarna niks meer dan: morse.

Toen Hughes en consorten de type-druk uitvonden, ontdekten ze, dat dit ook kon worden ondergeschoven onder de naam telegrafie, zoals een ether-piraat zich ook “radio-amateur” noemt, of een koekoek zijn ei bij een nietsvermoedende brave vogelmoeder onderschuift. Een ether-piraat houdt toch ook van radio?

Dit, mijne heren, is naam-prostitutie.

Zoals men achter het IJzeren Gordijn Oost-Duitsland toch ècht een Demokratische Republiek noemt.

Ontkenning of verbastering van de oorspronkelijke gevoelswaarde, die een woord bezit. Hetzelfde doet een zend-neus, die alléén maar een key-board kan bedienen of een schermpje aflezen, als hij zich telegrafist noemt!

Een brave jongen, dat wel. Maar géén telegrafist!

Naar ik recentelijk verneem, gaan de oude radio-officieren zich weer telegrafist noemen. Ze lopen anders het gevaar aangezien te worden voor de man, die tegen het jaar 2000 de accu's mag voorzien van gedestilleerd water, een EPIRB over boord mag gooien of een blad papier van de TOR afscheurt.

Een gunstige ontwikkeling!

De Vonkenboer is terug!

Jawel !

73, Rinus

(concinamus descrepantes)

(overgenomen uit MM nr. 20, winter 1987)

**De charmes van Bach zijn een kakofonie
tegen de zoete tonen van Morse...**

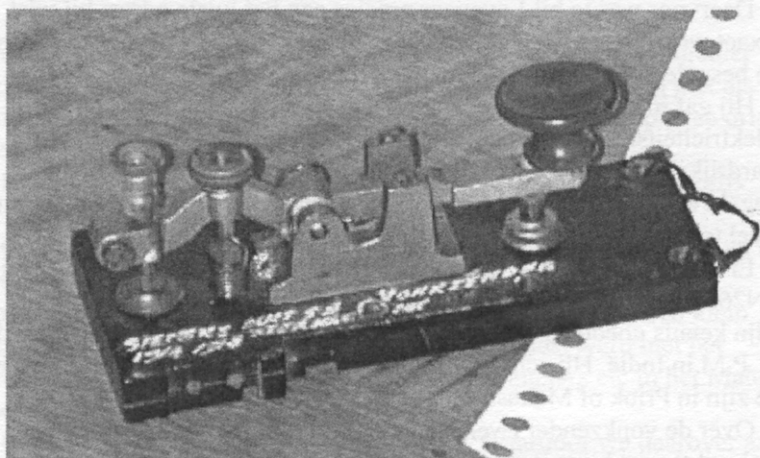
Lelijk eindje...

Een bevriend zendamateer vond zijn eigen sleutel te klein en hij kon er maar slecht mee overweg. Ik had enige typen sleutels uit de tweede wereld oorlog dubbel en liet hem die proberen. Zijn keus viel op de WT MK 11. We ruilden. Hij was blij met zijn sleutel en ik was een vreemd iel sleuteltje rijker. Het was in elk geval weer iets voor bij de verzameling. Wat het voor iets was, ontdekte ik toen het dingetjes eens goed had bekeken.

Het bleek dat het een Siemens maaksel was en het had ingebouwd gezeten in een portable vonkenzender, gebruikt, tijdens de eerste wereldoorlog van 1914 tot 1918.

Oh wonder, hoe kan zo iets onoorloglijks, zo een geschiedenis achter de contactpunten hebben.

Jan/PA3CJS

Morse Telegraphy ... Dot & Dash Melody

De heer Leyenaar, leraar radioschool RH, Keizersgracht Amsterdam

Het was die zonnige septemberdag in 1946 bij de eerste schooldag en kennismaking met de heer Leyenaar onmiddellijk duidelijk: dit was geen man om flauwe kul bij uit te halen. Gekleed in een prachtig subtropisch zomerpak, een en al, nogal luidruchtige, bedrijvigheid en opgewonden bombarie en hij liet er geen gras over groeien alvorens duidelijk te maken wat allemaal de bedoeling was.

Wat een verschil met de leraren, waarbij ik tot dan toe op school gezeten had. Zo'n exotische figuur had ik nog nooit gezien en ik, nog niet zo lang geleden ontsnapt aan de hongerwinter, bekeek het allemaal met geamuseerde verbazing.

Waarom ging een jongetje van 16 jaar in 1946 naar de school van Radio-Holland voor de opleiding voor radiotelegrafist ter koopvaardij, marconist dus? Redenen genoeg: de verte, het avontuur, elektriciteit, radiotechniek, Indië, de prachtige witte schepen aan de Java-kade, het toen indrukwekkende imago en de romantiek van het marconistenvak.

Daarvoor was je bij Leyenaar precies aan het juiste adres; hij wist exact waarom je kwam en wist deze gevoelens op meesterlijke wijze te bespelen om je resultaten te laten halen.

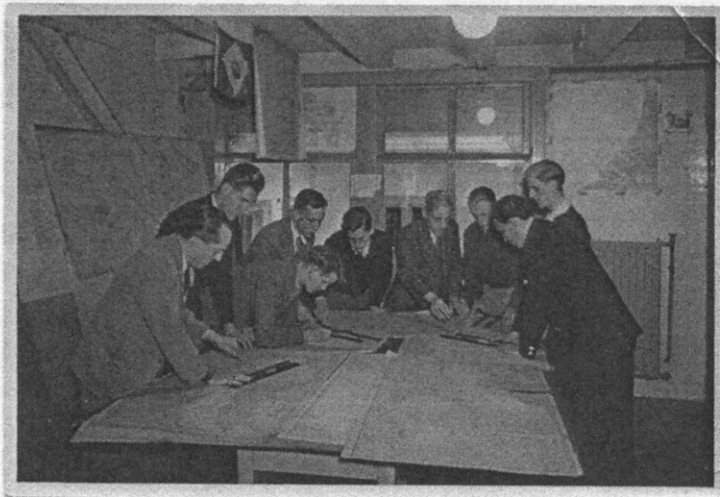
Hij gaf in het eerste jaar een onwaarschijnlijk aantal vakken: elektriciteitsleer, radiotechniek, seinen en opnemen, Engels, aardrijkskunde en voorschriften (internationaal overeengekomen regels voor het radioverkeer). Hij wist een aantal van deze vakken met veel toneel en grote gedecideerdheid aan de man te brengen.

Er bestond wel een 1^e graads bevoegdheid voor het radio-onderwijs, (N26a) maar ik geloof niet dat hij dat had en ik heb het idee dat hij zijn kennis goeddeels baseerde op zijn ervaringen als marconist bij de K.P.M.in Indië. Hij schijnt voor de oorlog ook nog inspecteur geweest te zijn in Priok of Makasser.

Over de vonkzender (werden in die tijd nog als noodzender gebruikt) wist hij met verve te vertellen als betrof het de grenzen van het technisch vernuft: de blusvonk, de fluitvonk etc.

Zijn grootste kracht bestond evenwel uit het op boeiende en dramatische wijze vertellen van verhalen over het marconistenvak en Indië, waarbij hij ook de 2 jongens, die een blauwe maandag

in Delft hadden gestudeerd en in hun grote wijsheid wel eens hooghartig over hem deden, tot eerbied wist te brengen.

(Leyenaar helemaal links, dhr. Jansen 4^e van rechts)

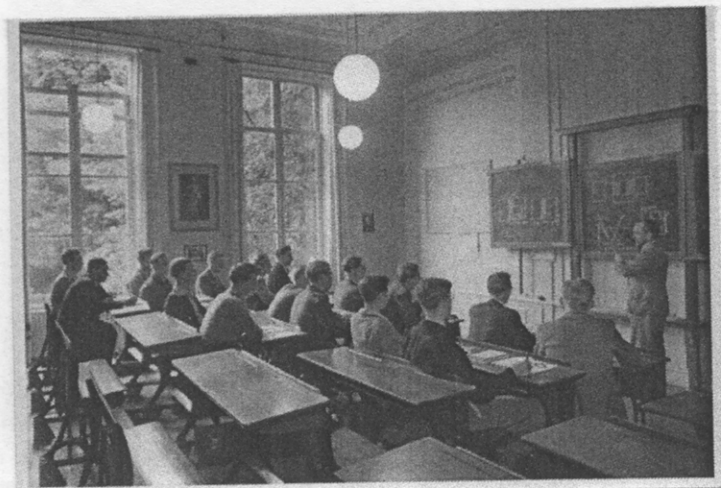
De seinlessen waren iets apart: Hij stond met een schroevendraaier op een marmeren plaat te rammen om het ritme aan te geven met als luidruchtige begeleidende tekst: "Neer op neer twee drie op twee drie neer op neer etc".

Eens de raadselachtige opmerking: "Een goed marconist kan zelfs seinen met de knop van de deur".

Ook de opneemlessen waren iets bijzonders: Hij gebruikte die om in morse een volledige Maleise vocabulaire over te brengen. Ook daarvan heb ik later nog plezier gehad in Indië, toen ik op een klein schip zonder Europese tweede stuurman, ook belast werd met het proviandbeheer en dus met koks, scheepsleveranciers etc in het Maleis moest communiceren.

Radiotechniek was niet zijn sterkste punt, waardoor we daarover aan de nodige zelfstudie moesten, een vaardigheid die voor mij bij latere studies nog bijzonder vruchtbaar is gebleken.

Tot de hoogtepunten van Leyenaars dramatiek moet gerekend worden zijn behandeling van het NOODVERKEER. De eerste bestaansreden van een marconist aan boord was namelijk de mogelijkheid van het uitzenden en ontvangen van noodseinen.

(Leyenaar bij het bord, daarnaast aan tafel dhr. Jansen)

Met het nodige drama werd een en ander breed uitgemeten, waarbij de marconist tot een soort held verheven werd, die om zoveel mogelijk mensen te redden langdurig op zijn post bleef en pas samen met de kapitein, als laatste het schip verliet. Maar iedereen wist daarna wel precies hoe het moest.

Wat Leyenaar ook belangrijk vond was de positie van de marconist in het rangenstelsel van een koopvaardijship. Hij benadrukte dat dit tussen de tweede en derde stuurman was (bij de Mij Nederland b.v. werd bij de tafelschikking daarmee inderdaad scrupuleus rekening gehouden) en dat de marconist uitsluitend aan de gezagvoerder verantwoording schuldig was.

In het algemeen was hij een vriendelijke, eerlijke, zij het enigszins bombastische man, maar soms kon hij diep beledigd zijn: We kregen ook les van Dr. Rodrigues de Pereira in EHBO en voorlichting op het gebied van geslachtsziekten e.d. Hij was een joodse arts, die in de oorlog zijn patiënten was kwijtgeraakt en die nu dus moest gaan

lesgeven. Een sympathieke man met een karakteristiek puntbaardje, die evenwel moeite had met een paar rotjongens, die misbruik van de situatie maakten. Hij ging klagen bij Leyenaar. Ik zie Leyenaar nog binnenkomen: beledigd en diep bedroefd. Met de nodige pathos, vernietigende blik en half gebroken stem: "Jullie, a.s. koopvaardij-officieren, met een grote O, moeten respect hebben voor 's mans grijze haren". Als Leyenaar zoiets gezegd had was het genoeg. Dr Rodrigues heeft nooit meer last gehad.

"Een goed marconist heeft altijd de hand aan de condensator!", was een van zijn kreten. Hij kon ook rare dingen zeggen: "De marconist is de intelligentste man aan boord", daarna halfhartig toevoegend: "nou ja, na de scheepsarts natuurlijk".

Straffen deed hij nooit. Een keer evenwel waren wij, a.s. mensenredders, toen hij even afwezig was, met tomaten aan het gooien gegaan. Hij kwam onverwacht terug, overzag de puinhoop en kondigde met een "pappie is niet boos doch enigszins bedroefd"-pose aan: "Nablijven van 4 tot half zes". Tot overmaat van ramp ging mevr. Janssen (de vrouw van de directeur; de familie had een woning in de school) pannenkoeken bakken, voor ons met open ramen duidelijk zicht- en ruikbaar aan de andere kant van de lichtsacht. Dit was voor jongens van die leeftijd, die meestal om vier uur al honger begonnen te krijgen, een echte Tantalus-kwelling.

Leyenaar is later directeur van de school geworden en is daar toen gaan wonen. Ik herinner me althans jaren later de naam Leyenaar met mooie schrijffletters geschilderd op de voordeur te hebben zien staan.

Leyenaar was een man, die je niet vergeet. Eerlijk, hardwerkend en gedreven, die op zijn geheel eigen wijze probeerde goede marconisten van ons te maken.

De Meern, 9 juni 2001
Coen Bulte, PA3ARR

Foto's: Kurt van Empel

(met dank aan hem alsmede aan www.pdrh.nl, waar we elkaar ontmoetten in het "forum" - red.)

“ “

Hallo Monika,

Hartelijk dank voor het verhaaltje (*de PA3ARR – red.*) van de heer Leijenaar.

Ja ik kan me in dat verhaaltje duidelijk herinneren de uitspraken van de Heer Leijenaar en zie het zo voor me. Vooral in de seinzaal met het opnemen en gebruik van de seinsleutel.

Ik woonde toen op de Keizersgracht 327, alwaar mijn vader concierge was bij de Koninklijke Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst en de school van Radio Holland was gevestigd op Keizersgracht 562. Het was 15 minuten lopen voor mij net voorbij de Vijzelstraat.

Het gebouw had een onder ingang naar een kamertje, waar we 's morgens om kwart voor negen verzamelden en een sigaretje rookten. We noemde het het "rookhol" en het stond er altijd blauw van de rook.

Het gebouw had ook een bordes met een trap naar boven, maar die ingang mochten we nooit gebruiken. Op die verdieping waren de verschillende zenders en ontvangers opgeslagen.

Op de foto's die ik heb toegezonden (*zie verhaal PA3ARR – red.*) zaten wij in de klas in alfabetische order. Dus de Boer zat voor aan en ik zat op de foto links onder aan de rechterkant. Links zat mijn vriend Theo Duchhart, die later toen hij als telegrafist op een Tanker voer in de Indische Oceaan veel keren bij mij op bezoek kwam in Sydney Australie.

Veel plezier ermee en groetjes uit Canada

Kurt van Empel

“ “

Verhalen over zeeschoolopleiding/seinleraars zijn zeer welkom! Schroom niet en stuur uw verhaal aan de redactie of administratie!

Paniek

Ergens in Nederland, in een heel klein maar vriendelijk dorpje, aan een klein laten we zeggen achteraf weggetje, staat een heel klein huisje. In dat huisje woont een oude en ouderwetse man met zijn gezin. Zo te zien is er niets aan de hand met die man, totdat je met hem in gesprek komt, want dan merk je al gauw, dat die man toch wel een beetje ouderwets is in zijn opvattingen.

Als hij met jongere mensen praat, wordt hij toch wel een beetje vreemd aangekeken, door die jeugd, want hij zegt altijd, dat wat er ook gebeurt, een mens moet terug kunnen vallen tot de basis behoeften en zichzelf daarmee altijd moet kunnen behelpen.

Die man heeft nog een rare maar wel menselijke gewoonte, n.l. als hij 's morgens opstaat en zijn ogen zitten nog dicht van de slaap hij naar het toilet strompelt en zich met een zucht van verlichting op de pot laat zakken.

Geheel ontspannen en door niemand gestoord, laat hij de afval producten van de heerlijke maar eenvoudige maaltijden, van de vorige dag, die door zijn vrouwtje theelepels zijn bereid, in de toiletpot zakken. Nog even uitrustend van deze toch wel vermoeiende bezigheid en nagenietend van de eigen geur, opent hij zijn ogen om de positie van de rol toiletpapier te bepalen en over te gaan tot het reinigen van de uitgang.

De kleding wordt weer opgehesen en hij drukt op de doorspoelknop om de onwelriekende massa het riool in te sturen.

Er gebeurt echter niets en langzaam dringt het tot zijn slaperige brein door, dat het water afgesloten is.

Grote problemen dus, want zo'n hoop ontlasting de hele dag in de pot te laten liggen is ook niet alles, want heel even is de eigen geur nog wel prettig, maar dat verandert toch vrij snel.

Met toiletpapier het geheel in het gat te duwen is ook niet zo prettig, daar het dan nog niet weg is en bovendien geeft dat ook van die gore remsporen in de toiletpot.

Bovendien blijft die rotgeur dan ook nog aan je vingers hangen. En je kunt je handen niet wassen, want er is geen water, weet je nog wel?

Nu is er nog iets, wat je van die man moet weten, na het ontlastende bezoek aan het toilet, is het tweede dat hij altijd doet, zijn tanden poetsen, daar hij die grafsmaak uit zijn mond wil verwijderen, want daar wordt hij altijd ziek van.

Voordat hij zijn tanden gepeetst heeft, praat hij nooit tegen wie dan ook en als hij toevallig jarig is, dan weten zijn huisgenoten al lang, dat zij hem niet moeten feliciteren, voordat hij zijn tanden gepeetst heeft, want bij felicitaties komt altijd zoenen voor en moet hij praten.

Grote problemen dus, zul je zeggen, in dat kleine huisje ergens aan dat achteraf weggetje in dat kleine dorpje.

FOUT, helemaal FOUT gedacht van je, want dan ken je dat vreemde ouderwetse mannetje niet.

Nadat de werkelijkheid langzaam tot zijn slaperige geest was doorgedrongen, wist hij de oplossing al.

Het feit, dat het mannetje er voor zorgde, dat er altijd een oplossing was voor problemen, door al van te voren te zorgen, dat hij terug kon vallen op de fundamentele basis behoeften van de mens, komt voort uit zijn verleden, opgedaan in zijn jeugd tijdens de oorlogsjaren en de rumoerige tijd daarna in een ver land genaamd Indonesië.

Dus toen hij vier jaar geleden in dat kleine huisje trok, zorgde hij er voor, dat het regenwater niet zo maar in het riool stroomde, maar eerst opgevangen werd in een regenton.

En kijk, nu kwam dat van pas, want met een emmer regenwater kon het toilet netjes schoon gespoeld worden, en het slaperige hoofd in het koude regenwater ondergedompeld worden.

Ook het jonge buurvrouwje, dat net zo modern denkt, als alle jonge mensen en dus niet zo ouderwets is als dat mannetje en dus ook geen regenton heeft opgesteld, kwam helemaal in paniek om raad vragen bij dat mannetje, want toevallig had zij dezelfde rot gewoonte, om 's-morgens eerst haar onwelriekende behoefte te doen.

Met een dankbare glimlach aanvaardde zij de emmer regenwater om ook haar toilet weer blinkend schoon te krijgen.

Nu zul je zeggen, wat heeft dat nu allemaal met onze radio hobby te maken?

Nou, een afgesloten waterleiding en stront in de pot heeft natuurlijk niets met de radio hobby te maken.

Maar het feit, dat als er iets fout gaat, je je toch kunt behelpen, wat er ook gebeurt, dat is het punt.

Dat rare mannetje is natuurlijk wel aangesloten op het elektriciteitsnet, maar als dat uitvalt, heeft hij een petroleum lamp met zeker 10 liter brandstof in voorraad, ook voor als het gas uitvalt, want ook een petroleumkachel is in voorraad.

Als je bij hem in zijn hobbykast zou mogen kijken, dan zie je daar de meest geavanceerde en dure apparatuur staan, die hij zich heeft aangeschaft, toen hij nog veel geld had om uit te geven en dit alles eigenlijk kocht uit verveling en hang naar mooi en duur.

Werken doet hij eigenlijk zelden met die dure dingen, want in die zelfde kast vind je ook zend/ontvangers, die hij uit oude onderdelen en met veel liefde en geduld zelf heeft gemaakt en waar hij veel meer plezier aan beleeft.

Stel hij zou examen moeten doen en zijn rekenrobot is hij vergeten mee te nemen, of wat ook kan, dat hoog technische wonder heeft de geest gegeven of de batterijen zijn leeg, dan is dat vreemde mannetje nog steeds in staat zelf zijn berekeningen uit te voeren of uit een getal de wortel te trekken.

Ik had laatst een gesprek met hem, over wat hij allemaal deed en over zijn denkbeelden en waarom hij dat allemaal doet.

Hij schijnt ook les gegeven te hebben aan leden van een zendclub, waarvan sommige leden een zendmachtiging wilden behalen.

Op mijn vraag of die leden dan zeer enthousiast en aandachtig luisterden naar zijn lessen, betrok zijn gezicht een beetje.

"Kijk", zei hij "ik weet niet of ik misschien in mijn lessen ook zo ouderwets en gedegen overkom, want de helft van mijn groep houdt zijn mond dicht, luistert aandachtig, maakt aantekeningen en schijnt thuis inderdaad zijn of haar huiswerk te doen, want dat merk ik aan de vragen, die ze stellen.

Ja, ik heb er zelfs een meissie bij, die zendamateuriste, of hoe je zo iets ook in de vrouwelijke vorm moet zeggen, wil worden en van een van de kandidaten al de bijnaam stuut gekregen heeft, omdat ze thuis veel aan het studeren schijnt te zijn.

Maar een aantal van de kandidaten zit toch geintjes te maken, over de dingen die ik uit probeer te leggen of op mijn misschien te indringende manier probeer duidelijk te maken.

En bij sommigen zie ik ineens een soort glazige blik in de ogen ontstaan en dan denk ik, dat ik op een saaie manier les sta te geven en de aandacht niet kan vasthouden."

"Is dat dan niet frustrerend voor je en word je daar dan niet boos om", vroeg ik hem.

"Nee hoor", antwoordde hij me, "het is maar een hobby voor ze en ik ben ervan overtuigd, dat wat ik ze vertel, er altijd wel iets zal blijven hangen.

Bovendien, als de helft van de groep uiteindelijk zijn brevet behaalt, dan ben ik al tevreden.

Bovendien ben ik niet alleen, want ik heb een vriend, die is net zo begeistert als ik, probeert ook zijn kennis over te brengen op de nieuwe generatie en maakt ook een heleboel dingetjes en apparaten uit oude slooponderdelen."

Ik reed een aantal dagen geleden op de fiets door dat achteraf weggetje langs zijn huisje en inderdaad, het is maar een klein huisje met een klein tuintje, leuk en keurig verzorgd door zijn vrouwtje "stuut" en inderdaad, er stond een regenton in zijn tuin.

Stiekem heb ik even in de ton gegluurd en ja hoor, die zat tot de rand gevuld met helder regenwater, dus hij is nog steeds voorbereid op de volgende afsluiting van de waterleiding.

Toen ik voorzichtig om de hoek van zijn schuurtje gluurde, zag ik hem in zijn kamertje achter de seinsleutel zitten en hoorde de morse piepjes uit het openstaande raam komen. Terwijl hij zat te luisteren, had

hij afgesloten, een niets zeggende blik in zijn ogen, maar met een stille glimlach op zijn gezicht. Ik kon me alleen maar afvragen, met wie hij verbinding had, met dat ouderwetse, maar altijd werkende morseschrift Zijn vrouwtje "stuut" zat te lezen, of te studeren, dat kon ik zo niet zien. Ik wilde ze niet storen, dus ben ik maar voorzichtig door gefietst, in de overtuiging, dat daar twee mensen woonden, die in dit jachtige leven hun eigen wereld van rust en zekerheid hadden geschapen en zeer tevreden zijn, met dat kleine huisje in dat kleine straatje.

Een ieder gegroet,
Gerard/PA3AAE

**“Back to basics”...
Als alle modes u laten stikken,
is er altijd nog CW**

NOSTALGIE

Onze oude radio met knoppen en lampen is als leverancier van nieuws (en muziek) allang verdrongen. Eerst door de transistor, daarna door de televisie.

Wat resteert is een kwijnend bestaan als autoradio, een toestelletje in de keuken, of als wekkerradio.

Over dit radio fossiel, dat verdween uit huis- en teenerkamer. zingt Freddie Mercury (SK) van de groep "Queen"

Radio go go...

**Radio I'd sit alone and watch your light
My only friend through teenage nights
And everything I had to know
I heard it on my radio**

PA3BWA

Uit de oude doos (2)

A.R.R.L.

De A.R.R.L. vroeg zijn leden of zij vóór of tegen telefonie op de 40 Mtr. amateurband zijn. Het resultaat was verbluffend: 82% was er vóór, en 18% tegen. Er waren blijkbaar geen onverschilligen.

uit "Radio Bulletin" van "De Muiderkring" 4 Maart 1940.

Sluutklik

Een Nederlandse marconist, werkzaam op een Chinees schip, had een hutbediende toegewezen gekregen, genaamd Jip. De man was, zelfs voor een Chinees, vrij klein en daarom werd hij "Small Jip" genoemd. Op een dag kwam Jip bij Sparks de hut in en had een heel klein transistor radiootje bij zich. Het ding bleek niet te werken en omdat Sparks in de ogen van Jip wonderen kon verrichten, vroeg hij vriendelijk of Sparks het ding wilde repareren. Sparks schroefde het dingetje open, keek er eens interessant naar en probeerde maar wat. De draden die aan de staafantenne zaten, liepen een beetje vreemd en Sparks draaide het zaakje om en.....het radiootje deed het!! Dankbaar ging Jip heen, maar klopte even later weer op de deur bij Sparks. Kleine Jip stond met een grote doos in zijn handen en toen Sparks daar een blik in had geworpen, zag hij dat die doos vol met identieke radiootjes zat, die allemaal leden onder een verkeerd aangesloten ferriet antenne. Toen Sparks vroeg wat Jip met al die dingen wou doen, antwoordde Jip dat hij die dingen voor \$1,= had gekocht en van plan was ze in Zuid-Amerika voor \$3,= te verkopen, maar dan moesten ze wel werken! Hij beantwoordde de verbaasde blikken van Sparks met: "Small Jip, small business!"

Tranen bij afscheid van Scheveningen Radio IJMUIDEN, 2 jan (door Govert Wisse)

Temidden van honderden ex-collegas staat ze wezenloos naar een groot videoscherm te staren. De film, met beelden van schepen in moeilijkheden, geeft in het kort een historisch overzicht van 94 jaar Scheveningen Radio. Door de luidsprekers klinkt onderwijl prachtige muziek van Montserrat Caballé & Vangelis met het nummer

'March with me'. Dan begint Liesbeth Manshanden zachtjes te huilen.

De IJmuidense heeft vanaf 1975 tot vorig jaar gewerkt bij Scheveningen Radio aan de Lange Nieuwstraat in IJmuiden. In al die jaren heeft ze duizenden keren contact gehad met schepen in alle uithoeken van de oceanen. Soms ging het om een angstig bemanningslid op een schip in nood. Soms om kerels met heimwee. Ze was meestal een intermediair bij het doorgeven van zakelijke berichten, maar ook was haar stemgeluid voor velen ver weg een troost en steun.

Vorig jaar kreeg Liesbeth Manshanden te horen dat voor het in 1904 opgerichte kuststation geen plek meer is in deze tijd van moderne communicatie-apparatuur. Ze is inmiddels in dienst bij Station 12, de met satelliet werkende opvolger van Scheveningen Radio.

Donderdagmiddag om vier uur valt definitief het doek voor het station. Het laatste bericht wordt in morse geseind en per radiotelefoon doorgegeven. De collegas van Radio Oostende bedanken daarna in een morseboodschap voor de prettige samenwerking. „Zelfs tijdens de voetbalderby's tussen Holland en

Gebouw PCH in IJmuiden (1971)

Belgie." Leen Langbroek van het KNRM-vaartuig Christien en Wijnand van Rooij van de Wijsmuller-sleepboot Titan spreken via de radiotelefoon ook hun dank uit voor het werk van Scheveningen Radio.

Na een korte stilte is er die film en komen de tranen bij Liesbeth Manshanden. „Zón sfeer, zón bedrijf krijg je nooit weer terug. Scheveningen Radio was meer dan mijn werk, het was een deel van mijn leven. Ik vind het vreselijk dat het nu voorgoed weg is." Hanneke en Astrid Noortman staan er instemmend bij te knikken. Ze kregen vorig jaar als uitzendkrachten bij het station de bons. Hanneke: „Dat was heel naar. Vooral omdat de sfeer zo uniek was. Het was meer een familiebedrijf. Iedereen stond altijd voor mekaar klaar". Liesbeth Manshanden haalt tijdens de door zón vierhonderd oud-werknemers bezochte afscheidsceremonie herinneringen op met Wijnand van Rooij, die na het uitspreken van zijn bedankwoord vanaf de Titan snel naar de Lange Nieuwstraat was gekomen om een pilsje mee te drinken. De sleepbootkapitein zat vroeger op de grote vaart en had alleen via Scheveningen Radio contact met Nederland. In 1960 kreeg hij van het station een telegram dat hij een zoon had gekregen. Van Rooij voer toen in de Straat van Malakka. Pas zeven maanden later mocht hij van boord en kreeg hij zijn baby voor het eerst te zien. Wethouder Cees Visser heeft ook speciale herinneringen aan het kuststation. „Ik kom uit een familie die veel met de scheepvaart en visserij te maken heeft. Vroeger bij ons thuis was Scheveningen Radio populair. Vooral als het slecht weer was luisterden we met de hele familie. Dan wist je dat er op zee wel eens wat kon gebeuren." Cor Grootveld uit Velsen-Zuid, van 1965 tot 1990 werkzaam bij Scheveningen Radio: „We hebben altijd gedacht dat ons werk zou blijven bestaan. We hadden het zo razend druk. Maar de ontwikkelingen hou je niet tegen, daar moet je reëel in zijn. Het station heeft nu geen bestaansrecht meer".

Datum: 02/01/99

© mei 2000, Stichting Historisch Materiaal Radio-Holland

Overgenomen voor het HelleMonster met vriendelijke toestemming van dhr. Middelkoop, beheerder van www.pdrh.nl.

Belevenissen van een marconist (3)

Bij het vertrek van de Noorse vrachtvaarder ss "Candida" uit de haven van Antwerpen, hing mijn nieuwe, donkerblauwe uniform met gouden galons op de mouwen, netjes aan een knaapje in de kast van mijn hut. Geboren en getogen in Rotterdam West speelde ik elk moment van de dag bij de Merwedehavens. Tot aan de zestiger jaren lagen daar grote zeegaande vrachtschepen afgemeerd. Vaartuigen uit de meest exotische landen met boeiende scheepsnamen zoals "Bucaneer", "Flor del Norte", "Kongsholm", namen die je deden wegdromen naar verre landen. Ook de thuishavens die op de spiegels geschilderd waren deden je hart sneller kloppen. Plaatsen als Buenos Aires, Calcutta, New York en vele andere waren klanken uit sprookjesboeken. Dat de zeevaart mijn toekomst zou worden stond al vroeg vast. Eerst kwamen er echter nog vele, vele jaren van serieuze studie. Mijn belangstelling was echter groot en de stof werd opgezogen als in een spons. Uiteindelijk werd het doel waarnaar ik zo lang reikhalzend had uitgezien bereikt, de diploma's waren bemachtigd en het zeegat lag voor mij open.

Na het certificaat voor Radiotelegrafist in ontvangst te hebben genomen werden mij onmiddellijk van alle kanten banen aangeboden, want van werkeloosheid was in die tijd absoluut geen sprake. De inkt van de documenten was nauwelijks droog toen er al een vertegenwoordiger van een amsterdamse kledingzaak met een grote koffer bij ons voor de deur stond. "Wat komt die man hier nou doen?" vroeg mijn moeder, ik wist ook nergens van en liet hem binnen. Hij vertegenwoordigde een bedrijf in uniformen en aanverwante artikelen. In de grote koffer zaten modellen van petten, kousjes, truien, hemden en natuurlijk een uniform. De verkoper had onmiddellijk gezien dat Ma over de portemonnee ging en richtte zich dan ook helemaal tot haar. Ik was dan wel de afgestudeerde scheepsofficier, maar hij zag me niet eens staan. De offerte bleek een kleine duizend gulden te bedragen en Ma zei:

"Mag ik Uw visitekaartje mijnheer, dan zal ik zo spoedig contact met U opnemen" waarna ze vriendelijk van de man afscheid nam en hem een goede terugreis wenste. Ik had het idee dat de verkoper een enigszins verslagen indruk maakte toen hij met zijn zware koffer de trap afzeulde.

De volgende dag zocht mijn moeder bij Peek en Cloppenburg een prachtig, donkerblauw uniform uit. De truien en sokken breide ze zelf en de overhemden had ik al. Zij stelde wel vast dat ik, na het zeemanswereldje verkend te hebben, zelf maar een compleet "apepakkie" moest aanschaffen : "Je bent al duur genoeg geweest". Ma was wat de zee betreft nooit verder gekomen dan een dagje aan het strand van Hoek van Holland maar bleek achteraf de zaken goed door te hebben gehad. Op de verschillende schepen waar ik op gevaren heb werden helemaal geen uniformen gedragen, men zag er het nut niet van. Een enkele kapitein werd bij het binnenlopen wel eens gesignaleerd in uniform maar dit was, volgens boze tongen, omdat hij bang zou zijn om door de loods verwisseld te worden met een messbediende.

De eerste en laatste keer dat ik officieel in uniform ben geweest was in Havana bij de begrafenis van een bemanningslid. De overledene, een zestienjarige jongen, was 's nachts onder invloed van Cuba Libres tussen wal en schip geraakt en niemand had er iets van gemerkt. Een buitengewoon tragisch incident, het is echter al zo lang geleden dat ik de naam van de ongelukkige vergeten ben. De kapitein gaf de opdracht: "Matrozen, bootsman, stuurlieden en de telegrafist moeten om 1400 uur bij de begrafenis van de messegött aanwezig zijn". De plechtigheid werd geleid door een Cubaanse kerkvorst in vol ornaat, indrukwekkend alhoewel ik de mijter en zijn staf enigszins komisch vond. Vreemd eigenlijk dat voor deze dienst een katholieke geestelijke uitgenodigd was want de jongen was hervormd geweest. Maar van die richting waren blijkbaar in Cuba geen voorgangers voorhanden. De geestelijke werd gelukkig wel begeleid door de Noorse consul. Op de priester na was het dus zuiver een Scandinavische affaire. Men zou dus kunnen denken dat het een zeer koele aangelegenheid was, niets was echter minder waar. In Havana is het 's zomers vrij warm, dat jaar was het echter uitzonderlijk heet. De temperatuur op de begraafplaats was ver boven de dertig graden, windstil en door het ontbreken van bomen of struikgewas geen sprankje schaduw. De meeste bemanningsleden waren in hun overhemd en op sandalen, de kapitein en de stuurlieden in vol

ornaat, dus inclusief witte petten. Ik droeg ook een keurig uniform, maar er was verschil: alle officieren droegen lichte, witte tropenpakken, maar het mijne was een stevig donkerblauw pak van P en C inclusief een warme, blauwe pet.

De Cubaanse vertegenwoordiger van het Vaticaan bleek lang van stof, religieuze diensten voor buitenlandse zeelui maakte hij niet elke dag mee, dus deed hij zijn uiterste best een goeie indruk te maken en zette, overdachtelijk gesproken, zijn beste beentje voor. Helaas hadden zijn toehoorders niet veel kennis van het spaans en ging veel van zijn gloedvolle betoog voor de meeste verloren. De consul wilde wat de tijdsduur van zijn rede betreft niet de mindere zijn en hield een standaard toespraak, uiteraard in het noors, van een kwartiertje. Maar toen ook de kapitein nog een paar regeltjes wilde zeggen werd het de bemanningsleden wat te machtig. Mannen die in Havana nooit meer hadden meegemaakt dan "cerveza, ron en mujeres" begonnen ongeduldig te worden en verlangden naar een fles koel bier.

Ondertussen had ik het in mijn pak steeds benauwder gekregen, niet zozeer door de warme, meevoelende woorden van de sprekers alswel door de onmenselijke temperaturen in mijn uniform. Uiteindelijk bleek het voor mijn gestel een beetje teveel van het goede en ging ik van de kaart.

Op de stenen vloer van het kantoortje op de begraafplaats kwam ik weer tot mijn positieven. De kapitein was wel ontroerd geweest dat ik juist bij zijn toespraak onderuit was gegaan en zelfs nog vele jaren daarna kon ik bij die man geen kwaad meer doen.

Sluutelklik

De macht van de eenvoud

Een tijdje geleden ging de server van mijn provider down. Oh jee, geen e-mail, hoe moet nu de rest van de redactie op de hoogte gehouden worden van alle ontwikkelingen bij HelleMonster. Het probleem is minder groot dan het zich, op het eerste gezicht, laat aanzien. Je zet gewoon je zender aan, sluit de seinsleutel aan en.....ja hoor, het contact is hersteld.

Thea PA3HBP

Fobie

In weekblad TIME stond laatst een lijst van 500 angsten.

Lijden, pijn, je hoeft het niet alleen lijfelijk te ervaren. Want ook de angst of vrees daarvoor kan erg zeer doen. Alleen wordt het dan een fobie genoemd.

Een mens lijdt zelfs het meest door het lijden dat hij vreest.

Het is een oer instinct, die kan voortvloeien uit lijfsbehoud, zoals:

acrofobie - hoogtevrees, want als je van een hoge rots afvalt, dan ben je dood.

of frigofobie - de angst voor kou, die je kan doodvriezen.

anuptafobie - alleen blijven, want zonder voortplanting sterft de soort uit

aquafobie - water angst, want daarin kan je verzuipen

ablutfobie - in bad gaan is daar een afgeleide van

Deze angsten laten hormonen werken, waardoor er onmiddellijk op het gevaar gereageerd kan worden. De adrenaline geeft je dan de kracht om terug te vechten, of het op een rennen te zetten om het gevaar te ontlopen. De "Vecht", of "Vlucht" reactie.

Maar hoe heet nu de fobie van een beginnende amateur die, net na het behalen van zijn call, met zweet in zijn handen antwoord moet geven aan het station dat reageerde op zijn eerste CQ geroep. De angst die dan ontstaat doet hem eerst het vluchtgedrag aannemen door een slinger te geven aan de knop van de VFO. Het gevaar is ontweken.

In een tussen fase zal hij QRM en QRS gaan geven, maar tenslotte zal hij zijn angst overwinnen.

Hoe deze angst te noemen ? We zouden een combinatie van boven genoemden kunnen gebruiken, zoals:

Ablutofrigofobie- lijkt me wel erg lang. Dan maar liever:

Aquafrigofobie - koud water vrees, of misschien

sleutfobie ?

Pieter/PA3BWA

Morsefobie
QRQfobie
Aanroepfobie
Shit-er-komt-iemand-retour-fobie

Eén van mijn eerste verbindingen ging als volgt:

CQ CQ CQ de PA3AQL PA3AQL pse k (Speed 12 wpm)
PA3AQL de HB9??? k (speed ca. 20 wpm)
HB9??? de PA3AQL pse QRS k (12 wpm)
PA3AQL de HB9??? K (20 WPM)
HB9??? DE PA3AQL pse QRS k (12 wpm)
L E A R N C W F I R S T (5 wpm)

Weken de sleutel niet meer aangeraakt.

Paul, PA3AQL

Kijk, als je de bovenstaande verhaaltjes leest, dan zou je als beginneling, tegelijk de moed in de schoenen zinken.

Vooraf het verhaal van Paul verklaart misschien, waarom velen, die de A status na lang zwoegen hebben bereikt, de seinsleutel zo diep mogelijk in de junkbox opbergen en er nooit meer naar omkijken, maar tegelijk en voor altijd de microfoon aansluiten.

Als wij mensen willen winnen voor het mooie Morse, dan moeten we hen de kans geven, om op een rustige manier te laten wennen aan het nemen in de praktijk en alle afkortingen te leren begrijpen en te gebruiken.

Zelfs de grootste CRACK op morsegebied moet nooit vergeten, dat ooit in het verre verleden, ook hij begon met het uit het hoofd leren van het morsealfabet.

Als je dus iemand hoort, met zijn voorzichtige CQ CQ CQ , antwoord hem of haar dan ook in diezelfde snelheid, en probeer je tegen station tot rust te brengen, alleen dan krijgen we er mensen bij, die de sleutel blijven gebruiken.

Ik heb het zelf meegemaakt in de praktijk, kijk maar naar Ketelbinkie en daarna met Thea, toen zij voor het eerst op de band uitkwam.

Toen er iemand voor haar terug kwam, kon ze geen letter nemen van de zenuwen, dus heb ik haar even geholpen, maar de man aan de andere kant had volkomen begrip voor haar als beginneling. Hij heeft haar rustig laten gaan en in dezelfde snelheid ook geantwoord.

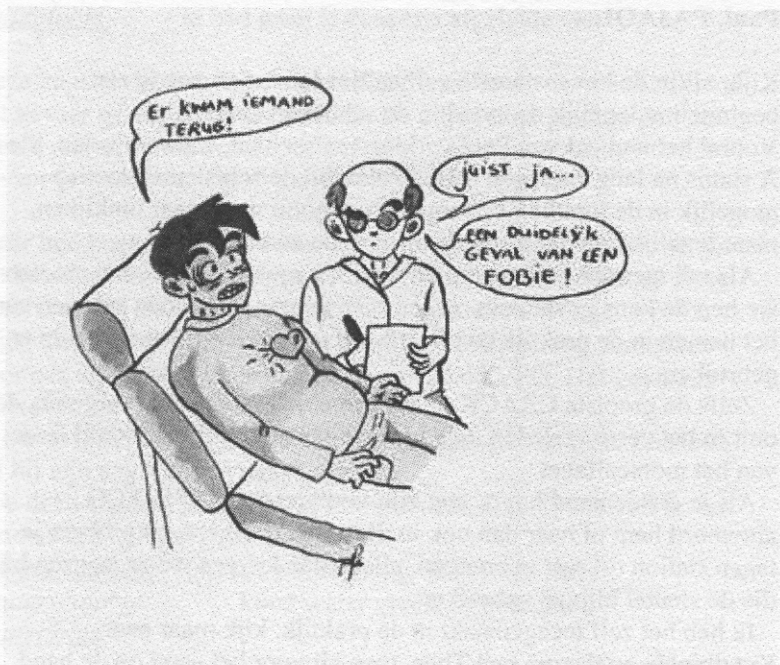
Toen de verbinding ten einde was, stond het zweet bij Thea op haar rug.

Een verschijnsel, dat ik maar al te goed kende van vroeger.

Mijn antwoord op HB9??? uit Paul zijn verhaal is:

Ga niet naast je schoenen lopen, maar trek ze gewoon weer aan en blijf met beide benen GEWOON op de grond staan.

73 Gerard/PA3AAE.

CW-Virus

Kennis van Morse is voor mij niet bijzonder. Besmetting door het CW-Virus geschiedde net als door ieder ander kinderziekten virus. Het gebeurde op ongeveer mijn 10e of 11e. Mijn leven zonder kennis van Morse en Morsecode is daarom tot een relatief korte periode beperkt gebleven.

Ik kreeg voor kerst 1965, een boekenwurm zijnde, een jeugdboek waarin verteld werd van historische en "ongewone gewone" gebeurtenissen en mensen, waaronder een beknopte biografie van onze heer professor S.F.B. Morse. Met uiteraard zijn Morsecode erbij, die meteen immens fascineerde. Ik staarde steeds weer naar die mogelijkheid, op een boeiende manier "anders" te kunnen communiceren. Ik probeerde toen, op een gegeven moment, de code uit mijn hoofd op te schrijven, wat na verloop van tijd ook lukte. Daarna werden geheime dingen, zoiets heb je vaak op die leeftijd en later ook nog HI, in Morse op papier gezet, want familie enz. kenden geen Morsecode. Vervolgens zocht ik op onze enige radio thuis (zonder KG helaas) steeds weer Morse-stns op (herinner me nog die "vvv vvv vvv de dam dam dam" kadans op MG). Een bijproduct was, dat ik zodoende Radio Luxemburg op 208 m vond; 's avonds luisterde ik erg graag naar het Engelse nachtprogramma vanwege zijn Motown-Music.

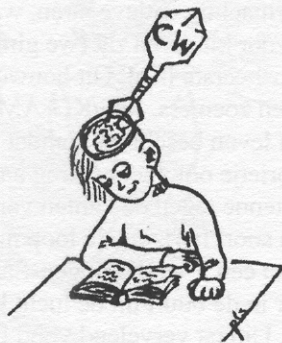
Er volgden twee stormachtig actieve jaren, waar ik alleen voor de gein op een Morse cursus voor kinderen zat (we gingen niet verder dan 6 wpm), want Morse beheerste ik al. Uit bouwdozen ontstonden steeds weer morsetoestellen en zoemers. MG/KG-AM-detector-ontvangers was dus maar een kort leven beschoren, omdat ze i.p.v. het bijgeleverde ca. 40 cm lange alu-sprietje ook met aarding aan de waterkraan en 20 m beldraad als binnenantenne tegen de kanten van het ouderlijk keukenplafond (dus 'n soort horizontale loop met meerdere windingen) op de 1^e verdieping van een 3-verdiepingen-flatgebouw, alleen maar de sterkste omroepzender in de buurt uit de lucht konden pikken, laat staan telegrafie-stns op KG. Uiterst vervelend vond ik, dat de bouw instructies en ook boeken uit de bibliotheek de bouw van zenders steeds in het duister lieten.

Na immers meer dan 2 jaar werd het alleen tegen mezelf kunnen seinen wat saai - vriendjes ervoor strikken lukte nooit - en ging dit acute infectiestadium over in een symptoomloze chronische ziekte, want door

school met mijn matige aanleg voor o.a. wiskunde; catechisatie en tijdvertende speciale gymnastieklessen om mijn kromme boekenwormrug weer recht te krijgen (overigens zonder succes), lag toen een cursus zendamateurband niet binnen het bereik van het mogelijke. En zou het dat wel geweest zijn, was ik toch nog veel te jong geweest voor een machtiging. Dus ik had ook dan nog mijn piepjes niet via een clubstation de ether in mogen slingeren om te horen, waar ze elders op die voor mijn toenmalige leeftijd onvoorstelbaar grote aardbol weer neer zouden dalen.

Hoe mijn CW-virus in ruste na ca. 20 yrs. opeens weer actief werd en me onverbidlijk ertoe dreef, mijn jachtaktes te halen, teneinde mijn oude jeugdroom toch nog uit te doen komen, communiceren op "een geheel andere manier", is een verhaal apart.

Vergelijkingen tussen computers, besturingssystemen, programma's, elektronische en biologische virussen met mensen dringen zich soms op: Zoals software in eeproms ingebrand wordt en daardoor hardware wordt, schijnt er in mijn erfelijk materiaal een punt-streepmatrix aanwezig te zijn, die zo rond mijn 11e haar software kreeg ingebrand en bijna 20 jaar later op één poot lopend op de markt zelfs RTTY kon herleiden tot..?!..

Of dit zeer potente virus met het uniek vermogen, zich als iets anders voor te kunnen doen, kwam toen in mijn personal-brain-bootsector te zitten. Waarna hij na 'n sluimerperiode van abt 15 yrs door een Reset weer werd geactiveerd, om na een periode van gewenning déze keer

echter onvermurwbaar zijn tol op te eisen. Want voor het plezier, door het CW-virus besmet te zijn, moet iets worden terug gedaan!

Na de reeds beschreven paar jaar, eind 60er jaren, doofde geleidelijk het heilige telegrafievuur. Bovendien moest ik ook een beslissing over mijn toekomstige baan en studie daarvoor nemen.

Na een hobbymatig uitstapje naar de motorsport volgde een aangename inspanning op een cursus Nederlands, die samen met mijn nieuwsgierigheid ervoor zorgde, dat ik in PA verzeild raakte, trouwde en voorlopig werkloos was.

Een uitzendbureau hielp me naar eigen wens als "manusje van alles/productiemedewerker" - op mijn eerste beroep was ik uitgekeken resp. wilde nu andere ervaringen opdoen - aan werk op het verkoopkantoor van mijn huidige werkgever.

Tijdens mijn eerste dag op mijn nieuwe QRL, werd ik door een collega aan mijn toekomstige andere collega's voorgesteld en hoorde ik op de achtergrond een vreemd en toch bekend geluid en kwam, op een gegeven moment, in een aparte ruimte, oog in oog met de oorzaak daarvan. Meteen werd ik door die grijze, ratelende Siemens T-1000-ponsband-telex aangetrokken. Onweerstaanbaar, bijna magisch. Een uiterst vreemde gewaarwording op je bijna 30°. Om in katzwim te geraken door een *machine*! En het opwindendste was, dat één van mijn nieuwe taken was, deze machine te leren bedienen!

Met spiekbriefje, zweet in de handen en op het voorhoofd werkte ik, ex-medisch analiste, mij op deze telex in. Stationair ponsband maken, fouten erin corrigeren, verzenden.

Vooraf verzending/ontvangst noopten mij tot meditatie: welke weg zullen wel die doorgelichte ponsbandgaatjes nemen resp. hebben genomen, door een fotodiode in elektrische impulsen omgezet, achter dat stopcontact daar, om in bijna dezelfde seconde honderden/duizenden kilometers ver weg - ook wel met straalverbindingen op hun traject - op hun plaats van bestemming door de daar / hier aanwezige telex, naar weer leesbaar schrift te worden omgezet.

Soms liep het eens fout. B.v. zeer delicaat om in één correctie letters en cijfers/leestekens te hebben. Bij een foutief (niet) gebruikte cijferletter-omschakeling op ponsband verscheen de volgende tekst aan beide kanten als wartaal. Of bij spoedklussen stond aan de andere kant reeds iemand mee te lezen. Om tijd te besparen kon de ontvangstkant op afstand, door meerdere keren achter elkaar de "e" aan te slaan in zulke

gevallen, de zendende ponsband laten stoppen, of zelfs een akoestisch attentiesein in werking stellen t.b.v. ruggespraak resp. "rugge-getyp" bij een kennelijk onbewaakt zendende telex. Zo kwamen af en toe gesprekken tot stand. Voor mij het einde, want bij de transporteurs kon er vaak ook 'n grap van af.

Echter, met de komst in ons bedrijf van stille computer-met-telex-interface vier jaar later, werden zulke 2-weg-telexverbindingen technisch onmogelijk (leve de vooruitgang!).

Zo'n anderhalf jaar bleef dit zo doorsudderen. Van uitzendkracht promoveerde ik bovendien tot vaste medewerkster.

Intussen had ik ook een amateur-tijdschrift ontdekt, dat behalve over microcomputers ook ging over telex/RTTY: wat in PA zelfs ongelicenseerde mensen, op dit gebied, er mee konden/mochten doen, en wat aan wetenswaardigs te koop en te knutsel was in deze sector.

Mijn nieuwe draadloze hobby zou ik dus eerst met een mooi stabiele ontvanger en vooral een buitenantenne gaan beginnen, om lekker ambassades en persbureaus af te kunnen tappen. Met een klein, doch geleidelijk lastiger wordend nadeel: RTTY zou ik buiten kantooruren alleen kunnen ontvangen en ook hier niet zelf mogen plegen. Dit begon me hoe langer hoe meer toch op te breken. Er diende zich echter een oplossing aan.

In onze TV gids was al jaren een paginagrote advertentie van een uiterst bekend opleidingsinstituut op afstand in Leiden opgenomen. Wanneer ik van tijd tot tijd deze advertentie bestudeerde, kwam ik in deze lijst steeds weer de "cursus zendamateur C, D" tegen. Dit was de enige uitweg! C-amateurs mochten RTTY plegen op de amateur banden, wist ik uit mijn groeiende stapel amateur-literatuur.

Op zekere avond zat ik - mijn OM was die avond nog op werk - wéér ogenschijnlijk vruchteloos te overpeinzen of ik deze opleiding wel vol zou kunnen houden vanwege mijn matige wiskunde/natuurkundeknobbel. Om al te lichtvaardig aan een cursus te beginnen voorkwam de prijs van die opleiding op afstand alleen al...

Tot zo ver was ik al zo vaak gevorderd in mijn overpeinzingen, die ook nu weer in de bekende cirkel begonnen rond te draaien: Voldoende volharding aanwezig? Voldoende motivatie aanwezig? Bij het laatste moest ik weer achter mijn oor krabben. Want de laatste tijd had, om onverklaarbare reden, RTTY een stuk van haar fascinatie verloren. Juist toen ik me klaar voelde om mijn oude jeugddroom weer op te pakken

en besloot zendamateur te worden, werd mij door een onbekende kracht de bodem onder mijn voeten weggetrokken. Want als RTTY me niet zo erg meer interesseerde hoefde ik toch ook geen radioamateurcursus meer te volgen!

Deze avond echter, was er op eens het gevoel als of er iets vóór mij stond en aankeek, alleen kon ik het niet zien.

Het was de dag van het Grote Démasqué.
"RTTY is..." vervolgde op eens mijn hoofd zonder mijn eigen toedoen, "...toch slechts voor kantoorgebruik verder ontwikkelde MORSE-code!"

Ká-BAMM !! - Op dit moment hadden twee hersentandwieltjes elkaar gevonden en met torenklokachtig dondergeraas in elkaar gegrepen. Na anderhalf jaar kwam mijn heden nu in bewust contact met het verre verleden en werd de ware Jacob eindelijk zichtbaar!

Mijn goede oude CW-virus had dit moment gekozen om nu definitief zijn RTTY-camouflagepakje - dat was alleen geweest om mij effe te laten wennen aan zijn toekomstige eisen! - met een brede grijns af te werpen, omdat hij mij zo lange tijd om de tuin had weten te leiden. En hij wist dat ik niet een tweede keer, ook maar tijdelijk, van hem af zou komen! Uit het verre verleden knalde mijn oude CW-koorts in al zijn oude kracht nu helemaal het heden in.

Vanwege ouderwets ontvlamde nieuwsgierigheid werd de studiegids D-amateur aangevraagd en schreef ik me voor die cursus in, want mijn virus bleef zich opdringen en er op aandringen, dat hij me ook door de donkerste studiemomenten van "ik zie het niet meer zitten" veilig heen zou slepen. Inderdaád!

Vy 73
PA3FBF

3551 kHz – Raschew-QRG!

Instrumentmaker PAØMYD

Een collega was al enkele keren afgewezen voor C, en dat vond ik knap stom. Op zijn aandringen moest ik het zelf maar eens proberen. Waarom niet. Radio als knutselobject was wel leuk maar zenderij interesseerde me niet. Wat kon me gebeuren? Had mijn collega gelijk? Was het zo moeilijk? In elk geval bracht het geen spanning mee. En zo werd ik in 1972 een C-gemachtigde.

Er was één “maar”. Binnen een half jaar moest je een zender laten keuren, anders verviel de machtiging. En zo werd een zender uit dumpmateriaal in elkaar gezet om aan de eis te voldoen. Voor de keuring kwam een echte ambtenaar aan huis, gewapend met een dummy-load en een meetapparaat om het apparaat op harmonischen te controleren. In die tijd werd ook fabrieksapparatuur per stuk gekeurd. Mijn gekke ding werd nog goedgekeurd ook.

Als nieuw gemachtigde kreeg je van de amateurverenigingen een reclamefolder, en zo werd ik lid van de VRZA. De afdeling Amsterdam kwam bijeen in een gebouwtje van de Dienst Bescherming Bevolking, kortweg BB. Toen deze dienst werd opgeheven, verviel het onderdak van de afdeling en de club verwaterde. Maar ik had wel begrepen, dat er meer was in de zenderij dan oeverloos gebabbel, en er kwam een cursus telegrafie. Die was te koop als een doos met 10 grammofoonplaatjes en een boekje. Het was iets, maar na verloop van tijd kon je de teksten dromen.

Gelukkig waren er ook uitzendingen van wat toen nog PAØAA heette.

En dan ga je in 1978 naar Utrecht en precies zoals het door de anderen werd beschreven, was het, op de gang voor het examenlokaal, een zenuwachtige drukte. Hoger, in de kantine, heerste rust.

Het examen zelf was wel te doen. Met echte sleutels op de tafel en geen slappe blikken leger-dingen.

Dan ben je A. Aardig maar verder niks. De hobby raakt weer op de achtergrond tot een wijziging in de familieomstandigheden ruimte laat om wat voor jezelf te doen. Plotseling komt er vaart in. Er wordt weer geluisterd, de afdelingsavonden worden bezocht en een belangrijk iets, een staatje in "HelleMonster" waar en wanneer te luisteren. Hoe vaak wordt er niet geluisterd op de verkeerde plaats. En nu is er een echte zendontvanger. Een SEG 15 D, een in het destijds Oost-Duitsland gefabriceerd apparaat, bestemd voor politie, reddingsdiensten en dergelijke. De ouderwetse uitvoering van het mechanische deel spreekt mij als instrumentmaker wel aan. In het Oosten is veel bij ons genoemd: verouderde techniek blijven hangen. Gecombineerd met degelijk materiaal ontstaat iets heel herkenbaars. Over de elektronische kant hebben zich veel knappe koppen gebogen, de opzet is wat theoretisch en schools. Wel is de kwaliteit van de toegepaste onderdelen duidelijk beter dan wat ons als consumentenelektronica bereikte. Met de bijbehorende spriet valt niet veel te zenden maar er hoort ook een draadantenne bij, en die moet nog opgehangen worden. En dan kan het spel beginnen.

Groeten

Simon/PAØMYD

Gezien Op Internet

Sonder ophou storm die driekoppige *hellemonster*, die duiwel, die wêreld en ons eie sondige vlees op ons en ons jeug af. Maar dit is die Kerk se troos: Die HERE is 'n muur van vuur rondom ons. Ons veiligheid is dus gewaarborg, gewaarborg deur God se almag en deur sy trou aan sy beloftes. Die poorte van die hel sal ons daarom nie oorweldig nie.

QSD – Uw tekens zijn gebrekkig

In mijn bescheiden collectie seinsleutels heb ik een Vibroplex, destijds cadeau gekregen van een vriend en collega. Hij heeft bijna 30 jaar gevaren als marconist en schonk me dus zijn “handgereedschap”. Zoals een metselaar zijn eigen troffel naar het werk meeneemt, (aldus HANSA-Mügge) neemt de telegrafist zijn eigen sleutel en schrijfmachine mee aan boord van een nieuw schip, hoewel een seinsleutel tot de standaarduitrusting van elk station behoort.

Ik zelf had steeds mijn Junker bij me. Haar olijfgroene kleur had ik eens overschilderd met rode en gele verf voor Mattel modeltreinen. Op de schroef voor afstelling van de contactafstand zat een klein Buddhafiguurtje. Dit figuurtje had ik eens cadeau gekregen bij het afscheid van één van mijn vriendinnen. Dit kleine, steeds glimlachende figuurtje met zijn dikke blote buik wipte steeds, in het ritme van de tekens, met elk QSO mee en had al veel stormen op ruige zee achter de rug.

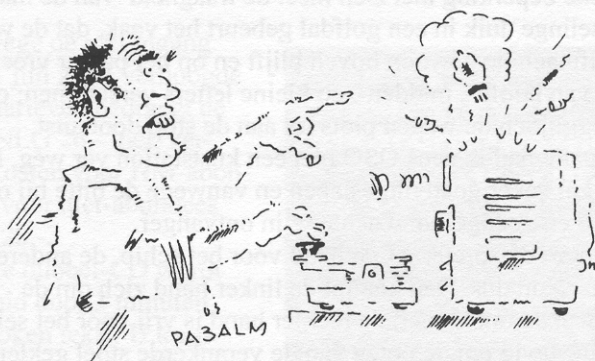
Aan de zware voet met rubberen voetjes van de Vibroplex zat een lus van dun touw. Waarom? “Dit kwam altijd te pas bij zware zee,” legde mijn vriend/collega uit.

Meteen op mijn eerste reis kreeg ik het na een vijf maanden turn op India in de Golf van Biskaje te maken met een orkaan. Goh, dit was ongelooflijk. Met enorme kracht stooft het schuim over het schip, en legde het schip zich in zware zee eerst op haar zij, dan richtte zij zich weer op bij de boeg om met zo’n ontzettend lawaai op het water terecht te komen, dat de wanden kreunden en ik bang was, dat de buizen in mijn toestellen uit hun voetjes zouden springen. Onder dit alomtegenwoordige zeegeweld bogen zware ijzerdelen door, handrails van meerdere centimeter diameter scheurden en vanaf een bepaald punt op het schip zag men het schip zich om zijn lengteas winden. Dat, wat niet vakkundig gestouwd was, gleed of vloog over dek of zelfs overboord.

Wie zijn tafel en stoelen niet aan de bodemhaken had verankerd, speelde met z'n leven. Het was zo interessant, dat ik geen tijd had om zeeziek te zijn. De welgemeende raad: "Sparks, als de bruine ring omhoog komt moet je hem gewoon weer inslikken," begreep ik op dit moment nog niet. In tegendeel, ik genoot als op een kermis van dit unieke moment, een trap naar beneden te lopen hoewel ik eigenlijk naar boven wilde. Dit is niet te beschrijven, men moet dit zelf hebben meegemaakt, als een schip als voor een dutje zich op haar zij legt en zich zo, voor enkele seconden, niet verroert.

Ik zat in mijn radiohut ca. 12 m boven de waterspiegel op wacht. Uit mijn verankerde fauteuil keek ik door de patrijspoort naar de door stormen verscheurde hemel. Net als bij de tandarts zat ik, stevig naar achteren in mijn stoel geperst, want het schip ging extreem naar bakboord. Daarna, geheel op haar gemak, wisselde het schip van positie en neigde zich diep naar stuurboord. Ik telde af: 21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 en keek, steunend op tafel, nu de schuimende zee in – 27 – 28 – 29.

Alles, wat niet vast was gezet, volgde steeds deze bewegingen. De wind kon echter ook vanaf de voorkant komen. Dan dook het schip met zijn boeg diep de zee in, schoof vervolgens kreunend op de kroon van een golf, waarna het, met een door merg en been gaand kreunen, weer op het water knalde en nog enkele keren nadreunde – roemboem-boemboem. De toestellen in mijn radiohut schudden in hun elastisch ondersteunde rekken.

Zulk slecht weer kan enkele dagen lang duren en komt de sfeer aan boord niet ten goede, omdat er geen fatsoenlijk eten is (de linzensoep is zo stevig, dat ze als Turks fruit met de lepel in stukjes wordt opgelepeld). Net zo dik is de lucht aan boord. Luchten is onmogelijk doordat onmiddellijk het zeeschuim deuren en patrijspoorten zou binnenbulderen. Aan slaap hoef je door het constante heen en weer rollen in de kooi (Rolling Home) ook niet te denken. De gewrichten doen pijn. Alle werkzaamheden aan dek of in de machinekamer worden tot het noodzakelijkste beperkt, want het gevaar van ongelukken is te groot.

Alleen voor de marconist is er geen uitstel van werk en wachten op betere tijden. In tegendeel, er dient nog waakzamer achter het toestel te worden gezeten!

Het telegram van Norddeich Radio dient net zo goed te worden ontvangen als ook de dagelijkse waarschuwingen (verloren lading, storm- en ijswaarschuwingen).

Het direct kopiëren per schrijfmachine bij zulk weer brengt nog een nieuwe fysieke beperking met zich mee: de traagheid van de massa. Bij een plotselinge duik in een golfdal gebeurt het vaak, dat de wals van de schrijfmachine gewoon boven blijft en op het papier vreemde combinaties van hoofd-, midden-, en kleine letters verschijnen; of bij zijwaarts wegglijden de wagen plots tot aan de stop doorsuist. In zo een situatie had ik eens QSO met een kuststation ver weg. Mijn tegenstation zat zeker goed uitgeslapen en vanwege de hitte bij open raam zwetend en goedgeluimd achter zijn ontvanger.

Er is aan boord de spreuk: “Een hand voor het schip, de andere hand voor de man”. Nou dus. Dan klampt de linker hand zich om de afstemknop van de ontvanger, de rechter hand is vrij voor het seinen, de voeten zijn stevig om de poten van de verankerde stoel geklemd. Desnoods kan je met je(eigen) tanden nog de houdgrepen van de racks beetpakken. Dus wat kan je dan nog gebeuren?

Niets eigenlijk. Als dan nog een stevig “roemmmms” vanzelf de sleutelcontacten sluit, schrikt zelfs je tegenstation zich achter zijn sleutel blauw....

QSD QRT
Didididahdidah
DH4PB/Sylvester Föcking

Die GSM's toch, tegenwoordig. Laatst was ik bij iemand op bezoek, toen ik opeens ... __ ... hoorde seinen. Ik zei: "Hé, er ontvangt iemand een SMS bericht!".

Op de vraag hoe ik dat wist, vertelde ik dat er "SMS" in morse werd geseind. Voor de aanwezigen was dat iets nieuws. Ook de eigenaar dacht dat het gewoon één van de toontjes was die mogelijk zijn.

Trouwens, bij sommige GSM's (Nokia?) hoor je bij het aanzetten, in morse: "Connecting people".

Paul/PA3AQL

Farewell-QSOs etc. van kuststations

Vanwege de met ingang van 1 juli 2001 verhoogde PTT-tarieven bedraagt de prijs NLG 26,- incl. verzendkosten voor HM-abonnees, voor niet-abonnees NLG 28,-.

Deze dubbel-CD wordt ingeleid door 3 minuten gesproken tekst. **U kunt kiezen tussen de CD met Engelse of Duitse intro.** De overige inhoud is uiteraard precies gelijk.

Bestellen met opgaaf van taalkeuze kan door betaling op het bekende gironummer van PA3AAE/PA3HBP o.v.v. "CW-CD Duits" of "CW-CD Engels". Na binnenkomst betaling wordt de CD meteen verzonden.

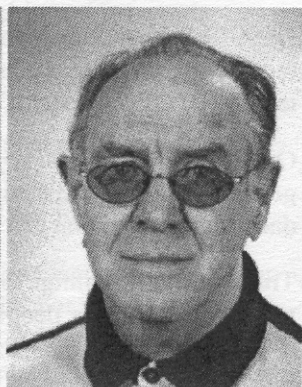
Carriereplanning?

1932

1950

2001

Mijn naam is Sjaak Tessers. Ik ben geboren 13 maart 1932 in Rotterdam. Mijn ouders waren amper twintig jaar, dus we vormden een knus jong gezinnetje. Tien jaar later kwamen er nog twee zussen en twee broers erbij. Oorlogstijd, weinig recreatie, dus het kan verkeren.

Foto 1932 laat zien dat ik al vroeg interesse in water had. Toen was het nog zoet water, later werd het zout. De opleiding begon zoals gewoonlijk met de lagere school, gevolgd door MULO-B. In de lagere schooltijd ontwikkelde ik belangstelling voor techniek en communicatie, hetgeen resulteerde in een telegrafie verbinding tussen de voorkamer en de achterkamer. Deze bestond uit batterij, twee seinsleutels in rudimentaire vorm en twee gloeilampjes en een bos schellendraad.

In 1944 naar de voortgezette opleiding. Gezien de electronica en gevoel voor wiskunde werd gekozen voor MULO-B. Ik wilde zeeman worden. Stuurman ging niet wegens de bril. De keuze was dan niet moeilijk: radiotelegrafist!!!!

De opleiding hiertoe begon bij Radio Holland in 1948. Ik was dus niet te oud met 16 jaar en het kostte maar 15 gulden per maand. Na twee jaar geslaagd voor R/O 2e klasse. Eerste klasse mislukte in deze korte tijd, want 20 woorden/minuut was toen echt te veel. Na de zogenaamde Praktijkcursus begon de arbeid op zee. Dat was in 1950.

Als kersvers broekje (zie foto 1950) met een gloednieuw uniform kwam ik op mijn eerste schip de "Prinses Beatrix/PGVN", een roepnaam om nooit te vergeten. Mijn ouders hadden mij beloofd, mij de eerste keer weg te brengen en deden hun belofte gestand.. Maar ja heen en weer van Hoek van Holland naar Harwich is geen lange reis en de volgende dag zat ik weer thuis!

De Harwichlijn had radiotelegrafisten in eigen dienst, maar stelde Radio Holland in de gelegenheid hun kersverse sparksen een paar weken bij hen te laten varen om echte praktijkervaring op te doen.

Eerste dag van vertrek. Mijn baas zei: "Geef jij maar QTO aan PCH". Nou, daar gaan we dan. Zender starten en gewoon op de 500 kHz: "PCH PCH PCH de PGVN QTO hw? k k". Ik schrok me de blaren toen Scheveningen Radio antwoordde! Ik schrok nog harder toen hij zei (of seinde natuurlijk) van OK QTC4 up 461/454. Over naar de werkfrequenties, de chef zat vlak naast me. Nou, van het eerste telegram maakte ik helemaal niets, maar zag dat chef het wel had, dus ik antwoordde met QSL nr zoveel. "Helemaal niet", zei hij en verscheurde zijn kopie. Nou blozend het antwoord naar PCH: sri geen QSL rpt all. PCH kende de PGVN en had mijn soort al meer meegemaakt. Bij het laatste telegram waren de zenuwen in bedwang en dat ging goed.

Tijdens de radio-opleiding leer je niet alleen de verplichte vakken, maar ook wel iets over de sociale omgang aan boord. Vooral ook over grappen die men met de groentjes uithaalde, zoals postbootjes, kompasstelsleutels etc. Ik was dus gewaarschuwd. Een paar dagen na de eerste overtocht kwam de hut-steward een rijksdaalder halen voor het WITTE BROOD! Nou, daar trapte ik natuurlijk niet in. Zeker niet na drie dagen zee-ervaring! Hij bleef aandringen, maar ik bleef er niet in trappen. Na een kwartier haalde hij zijn schouders op en ging weg.

Dezelfde avond riep mijn chef mij bij zich en vroeg waarom ik niet wilde betalen voor het wittebrood. Ik zei heel beleefd: "Aan mijn hoela, meneer. Daar trap ik NIET in!". Hij legde toen heel vriendelijk uit dat het absoluut geen grap was. In de jaren 50 heerste schaarste en met Marshall-hulp werd het schip gerevitaliseerd met z.g. "regeringsbrood". Dat was gemaakt van een mengsel van tarwe, rogge, haver en een beetje varkensvoer. Met andere woorden: HET WAS NIET TE ETEN!

Daarom werd centraal door de kok patentbloem ingekocht, om zelf brood te bakken. Daarom moest ieder bemanningslid per week een rijksdaalder bijdragen!

Toch heb ik nog steeds het idee, dat ik een belangrijke bijdrage heb geleverd aan de latere Whitbread races!

In 1960 werd mijn natte carrière omgezet in een droge. Radio Holland had mij aan de wal nodig. Het was niet het einde van het morse gebeuren, want ik kwam bij de opleiding terecht. Mijn vroegere leraar werd mijn baas en zo was de kring rond. Dertig jaar later werd de radioschool opgeheven en in 1999 was het afgelopen met de morse op zee.

Op 1 november 1990 vierde ik mijn 40-jarig dienstverband en tot wederzijds genoegen was het ook mijn afscheid. Ik ben niet meer actief in morse. Mijn communicatie gaat met de tijd mee in de vorm van internet, e-mail en websites, de website story.

Nu in 2001 na ruim 10 jaar betrekkelijke rust is de belangstelling en productiviteit veranderd naar astronomie problemen en programmeerwerk voor speciale projecten voor mijzelf en mijn directe omgeving. Ook wat meer activiteit in de Stichting Historische Materialen van RH, waar ik zo ongeveer ook bij hoor.

Vooraf in de "natte tijd" leuke dingen meegemaakt, die niet altijd iets morse-achtigs hadden. Daarover later wat meer.

tk's fr QSO and sul

Sjaak Tessers RH dnr 701.

3551 kHz ...

kom ook eens langs!

Reactie van een lezer...

Dr redactie,

Nu de derde HelleMonster eraan komt, is het goed nog eens de voorgaande nummers te lezen. Soms ziet men iets over het hoofd of uit een andere hoek.

Aan de hand van tekeningen en foto's valt het dan op, dat de seinsleutel veelal met de linker hand wordt bediend, vandaar dit lijstje.

HelleMonster 1:

Pagina 3, foto onder. Papier links, sleutel?

Pagina 34 tekening. Sleutel rechts.

Achterzijde foto. Kennelijk een bug rechts.

HelleMonster 2:

Voorblad. Het Monster sleutelt links.

Pagina 3 tekening. Sleutel links

Pagina 5 verhaal "Handje". Thea links, Remy rechts.

Pagina 15 tekening. Sleutel links.

Pagina 31 foto. Sleutel rechts.

Herinneringsblad MMD 2001. Sleutel links?

Het ziet er naar uit, dat de sleutel links aan de winnende hand is. Mogelijk kunnen de professionals er wat meer over vertellen aan de eenvoudige amateurs.

Vy 73

Simon / PAØMYD

N.B. redactie:

Thea en Gerard seinen links op de bug, en op de handpomp rechts.

Links op de keyer daarom, om hun rechter hand niet te verpesten voor het hand-sleutelen.

Ik ben uitsluitend rechts, dus het staat 2:1 voor links...HI.

Onze Video2000 (intussen stuk) kon ik overigens alleen met links programmeren, hoewel ik "rechts" ben! Rechts had ik gewoon geen gevoel voor het intypen.

... en nog eentje!

Hallo mensen,

Donderdag 14 juni was voor mij wel een heel mooie dag, niet alleen omdat de zon scheen maar ook omdat ik jarig was en ik gelijk mijn eerste cadootje kreeg. Toen

ik de courant ging halen lag daar het hellemonster op de mat. De envelop gelijk open gemaakt en vlug in het blad gekeke. Daar zag ik ook het blaadje met de aanbieding voor dat vonkenboerboek. Ik ben daar al lang naar op zoek maar kon het nergens vinden ook niet in de biep. Mijn zoon en schoondochter zouden voor mijn verjaardag komen, dus heb ik het blad op de schoorsteenmantel naast de oude pendule gelegd en ben eerst de asbakken gaan legen want die lagen nog vol peuken van de vorige avond toen ik naar Gerard had zitten luisteren. Ook al de couranten netjes in de bak gedaan want anders gaat mijn schoondochter weer mopperen en zegt ze dat ik niet voor mezelf kan zorregge en het tijd word dat ik me op ga geven voor zo een tehuis voor oude mannen. Nou mooi niet, ik blijf zoo lang mogelijk hier woenen hoor. In zo een tehuis denken ze toch maar dat je seniël bent en dat is niet zoo, tenminste dat denk hoor.

Nou dacht ik alles aan kant te hebbe gaat mijn schoondochter, na me afgelebbert te hebben als felecetatie, eerst de kamer stofzuige, want ik had met as geknoeid zegt ze. Kijk, eigenlijk zit ik mezelf op te vrete, maar aan de andere kant is het natuurlijk een best wijf, want ze helpt me altijd met het huishouden en ze brengt ook dikwijls wat lekkers te eten voor me mee. Ook nu had ze lekker gebak voor me meegenomen bij van de Linde op de Nieuwendijk nou das toch leuk van haar vind ik.

Zegt me zoon Pa wat mot je nou voor je verjaardag, want elke keer een paar pakjes zware van Nelle met mascotte vloei is toch ook niet leuk meer hoor. Nou zeg ik lees dat blaadje maar, dat wil ik nou es

graag van jullie hebbe. Vraagt hij aan mij wat is nou weer een vonkenboer?

Je zit altijd al zo moeilijk te lulle over cw en pa3aae en pa0san, 73 en weet ik wat nog meer.

Zeg ik tegen hem dat is nou een boek geschreve door een echte morse man en die schreef later ook van die heele leuke blaadjes die alleen maar over seine gingen maar die man is een tijd gelede overleden en toen hield het op. Nou zijn er een paar mensen die weer zo een blad uitgeven dat alleen over seine gaat en dat vonkenboerboek hebben ze ook weer gemaakt en dat wil ik nou graag van jullie hebben.

Wat kost dat dan wel niet zegt mijn schoondochter Annie? Nou 38 gulden zeg ik, da's toch niet duur voor deze tijd? Jullie geve mij altijd vijf pakjes zware van nelle met vloeitjes en da's bijna net zo duur als dat boek. Goed zegt mijn zoon maar dan mot ik dat losse blaadje wel meenemen hoor om het geld via de postgiro over te maken, want je krijgt het pas als het geld bij die mensen is binnen gekomen. Hoe dat tegenwoordig gaat, begrijp ik niet meer, moet je een formulier invulle en dan schijnt het geld bij die mensen aan te komen. Nou ja mijn zoon doet al die dingen voor mij. Dus nou hoop ik binnen niet al te lange tijd dat boek te kunnen lezen, want daar heb ik al veel over gehoord. Mijn vriend hier in Amsterdam zal het ook wel gaan bestellen, want die is ook marconist geweest. Ik sloeg wel steil van mijn stoel af toen ik zag dat mijn verhaal in het blad stond. Dat jij mijn hanepooten nog kan lezen Paul dat vind ik een wonder en die mensen van het blad hebben er tenminste een beetje goed Hollands van gemaakt zag ik. Toen de famielje weg was ben ik lekker in mijn luie stoel gaan zitten en heb weer genooten van al die leuke verhalen.

Ik moet wel zeggen dat ik niet denk dat Ketelbinkie een rauwe zeebonk is, als ik zoo lees dat hij naar die vuurtoren van Ouddorp staat te kijken en aan zijn meissie denkt. Ik vind het ook mooi dat Martin met zijn handicap toch nog zoo goed kan seine, want ik hoor hem wel es met Gerard praten over de sleutel. Ook heb ik Thea met PA3ALM gehoord, weer een nieuwe roepnaam die ik op mijn lijst kan zetten. Mense weer bedankt voor jullie toffe blad ik was er weer erg blij mee en wacht op het vonkenboerboek.

Gerrit Bekandt

<<< CW FOREVER >>>

YOU MUST HAVE, AT TIMES, THOUGHT INTO THE PAST,
WHERE SOME THINGS GO OUT, WHILE OTHERS LAST.
WHAT COMES TO MY MIND IS THE OLD MORSE CODE,
THAT HAS WEATHERED THE STORMS FROM ANY ABODE.

TO TALK WITH ONES FINGERS, IS SURELY AN ART,
OF ANY INFO YOU CARE TO IMPART.
IN MOST CONDITIONS THE SIGNALS GET THRU,
WHILE THE SAME ABOUT PHONE IS SIMPLY NOT TRUE.

THOSE DITS AND DAHS CUT THROUGH THE TRASH,
OF NEARBY NOISE OR LIGHTNING'S CRASH,
TO THE SENSITIVE EARS OF THE HAM RECEIVER,
WHO RECORDS THIS DATA WITH ARDENT FEVER.

HE KNOWS HE'S DOING SOMETHING UNIQUE,
(IN SUCH POOR CONDITIONS, THAT'S QUITE A FEAT!)
TO ROGER THE MESSAGE THAT CAME OFF THE AIR
THESE BRASS POUNDERS SURE DO HAVE THAT FLAIR.

THEY SAY: MORSE OPS ARE A DYING BREED.
BUT DON'T DESPAIR, THERE'S ALWAYS THAT NEED,
THAT WHEN CONDITIONS GET ROUGH FOR THE NEW
AUTOMATION,
BE REST ASSURED, THERE'LL BE NEED FOR YOUR STATION.

CW IS DYING? BELIEVE IT, NEVER.
THIS MODEL WILL BE 'ROUND FOREVER AND EVER.
BUT ONE THING IS SURE, WHAT WE REALLY NEED,
IS TO RELAY OUR KNOWLEDGE TO THE YOUNGER BREED.

TO CARRY THE TORCH, LONG AFTER WE'RE GONE,
TO SEND MORSE CODE THRU THE AIR LIKE A SONG.
WHEN AT LAST, SILENT KEYS PULL THE FINAL LEVER,
WE CAN REST IN PEACE, IT'S CW FOREVER.

JIM HATHERLEY, WAITBY 1985.

PAØBFN, Bergen op Zoom, jaren 80

Morsetelegrafie

Het heeft mij altijd getroffen, dat er geen ander verbindingsmiddel was, waarover zo veel werd verteld. Noem maar op wat u wilt, de antieke middelen of de supermoderne met de ingewikkelde namen en afkortingen, of de grote tegenhanger van morse, de telefonie; je kunt je eenvoudig niet voorstellen, dat daarover dezelfde verhalen de ronde zouden doen. Voor zover ik het kan overzien is bij geen enkel middel de mens zo nauw, zo indringend betrokken als bij de morse-telegrafie. In feite is de man, de operator, het verbindingsmiddel zelf. Het onooglijke futiele seinding, dat hij hanteert, is alleen maar de **SLEUTEL** tot het middel. Hijzelf is morse, de telegrafist, de marconist, sparks, draad of vonkenboer. Hijzelf is de code; die zit *IN* hem.

Rinus Hellemons / PAØBFN/sk (MM"30"/1988)

International morse code and phonetic alphabet

Phonetic	Letter	→ Code	Character	→ Code
Alpha	A	.-	1	.-----
Beta	B	-...	2	..-----
Charlie	C	-.-.	3	...----
Delta	D	-..	4-
Echo	E	.	5
Foxtrot	F	..-.	6	-....
Golf	G	--.	7	---...
Hotel	H	8	----..
India	I	..	9	-----.
Juliet	J	.----	Ø	-----
Kilo	K	-.-	Period/Break	.-.-.-
Lima	L	.-..	Comma	---.-.-
Mike	M	---	Question Mark	..-.-..
November	N	-..	Double Dash	-...-
Oscar	O	----	(BT)	
Papa	P	.-.-.	Fraction Bar	-.-.
Quebec	Q	--.-	End of Message	.-.-.
Romeo	R	.-.	(AR)	
Sierra	S	...	End of Contact	...-.-
Tango	T	-		
Uniform	U	..-		
Victor	V	...-		
Whiskey	W	.-.-		
X-Ray	X	-..-		
Yankee	Y	-.--		
Zulu	Z	--..		